

Pan vikář Rudolf Šedý – apoštol severní Moravy

(sepsal Aleš Zapletal, bohoslovec, na základě knihy *Paměti pana vikáře Šedého*,
vydané v Benešově nakladatelstvím Eman v roce 2008)

Bylo mu dopřáno žít téměř celé jedno století – jeho život vymezují roky 1873 a 1970. Důležitější než pouhá délka života je ovšem to, čím je naplněn. Tento život byl naplněn živou vírou v Ježíše Krista a láskou ke všem lidem. Z obojího vyplynulo mnohé dobré dílo, zvláště na Zábřežsku, kde Rudolf Šedý působil čtyřicet let. Vzácný člověk, služebník Boží, ovšem konal dobro i na jiných místech. V letošním roce je tomu padesát let, co zemřel. Výročí je dobrou příležitostí, abychom si připomněli bratra Šedého a jeho dlouholetou službu Bohu a lidem. Následující referát je skromným pokusem o takovou vzpomínku. Paměti, které pan vikář ke stáru sepsal, k tomu poskytují dostatek podkladů. Tady budeme moci připomenout jen některé události z jeho života. Úplnější obraz lze získat přečtením celých pamětí, což vřele doporučuji.

Rudolf Šedý, známý jako apoštol severní Moravy, je spojen především se Zábřežskem. V letech 1908-1948 zde působil jako duchovní evangelické církve ve sborech ve Svěbohově a v Hrabové. Sloužil také rozlehlé diaspoře, která se v okolí postupně rozrůstala. Pocházel ovšem z Vysočiny, z městečka Jimramova, kde měl jeho otec malé hospodářství. Otec, rovněž jménem Rudolf, byl dvakrát ženatý. Jeho první žena předčasně zemřela, a tak se oženil podruhé s její sestřenicí, rozenou Musilovou z Prosetína. Z prvního manželství měl tři dcery, ze druhého tři syny a jednu dceru. Syn Rudolf se narodil jako prostřední syn. Rodina patřila do reformované církve, která měla přímo v Jimramově kostel, jehož historie sahala až do doby po vydání tolerančního patentu. V rodině bylo zvykem začínat a končit den společnou modlitbou. Modlili se také před jídlem. Do kostela chodili pravidelně a děti měly ve škole výuku evangelického náboženství. Otec měl široké znalosti, zvláště z historie, které načerpal z četby mnoha knih. Četl Komenského, Palackého, Kollára a další spisovatele. Měl velký zájem na tom, aby také jeho děti získaly vzdělání. Kvůli nedostatku peněz však nemohly studovat. Dcery pracovaly jako služebné v měšťanských rodinách v Brně a ve Vídni, dokud se nevdaly. V devatenáctém století, o němž vyprávíme, bylo zvykem, že dívky takto sloužily. Možností vzdělání pro ně v té době bylo velice málo. Synové by byli mohli jít studovat, ale jak už jsme řekli, rodina neměla dostatek peněz. Proto po absolvování základní školy šli do učení.

Rudolf se nejprve učil kovářem u strýce Ouředníka v nedaleké Poličce. Počítalo se s tím, že po vyučení by nastoupil do odborné školy a později by mohl pracovat jako vojenský kovář. V tomto učení však zůstal jen krátce, snad půl roku. Nastoupil na podzim a následující zimu vážně onemocněl. Byl asi měsíc upoutaný na lůžko. Pak už se do kovárny nevrátil, toto řemeslo se mu nelíbilo. Dodejme, že jeho otec zřejmě respektoval volbu synů, kam se půjdou učit a nenutil je do určitého řemesla. Rudolf posléze nastoupil do učení k panu Lanovi, knihaři a knihkupci ve Svitavách. Tato práce se mu líbila více. Učení trvalo tři roky. Během této doby se účastnil také výuky na nově zřízené průmyslové pokračovací škole. K vyučovaným předmětům patřila obchodní korespondence, počty, účetnictví, technické kreslení a rýsování. Vedle toho si zde žáci zdokonalovali němčinu četbou německých článků. Během let v učení začal Rudolf Šedý se svou celoživotní zálibou – fotografováním, což v té době byl koníček velmi neobvyklý. Přivedl jej k tomu dělník z knihařské dílny, kde byl v učení. Svůj první aparát si Rudolf Šedý sám vyrobil. Ke konci tříletého období učení přišel do Svitav jeho mladší bratr Gustav, který se zde učil hodinářem. Několik měsíců, co ve Svitavách byli spolu, chodívali na nádraží pozorovat vlaky. Pro chlapce z městečka v horách, kam železnice nevedla, to byla neobvyklá podívaná.

Po vyučení pracoval Rudolf Šedý nejprve v Novém Městě na Moravě v tiskárně pana Šaška. Pracoval tam asi půl roku. Ve svých pamětech zaznamenal přesné datum – od začátku roku 1892 do července téhož roku. Předchozí události nedatuje. Tehdy mu tedy bylo asi devatenáct let. Na podzim toho roku se vydal na takzvaný vandr – během následujícího období vystřídal různá pracovní místa, aby získal s řemeslem více zkušeností. Takový způsob byl v té době obvyklý. My to známe už jedině z pohádek, ale dobře víme, co to

znamenal, když šel mladý člověk „do světa na zkušenou“. V případě Rudolfa Šedého ovšem „svět“ znamenal jeho rodnou zemi Moravu. Pracoval snad jen pár dní v Brně, kde bylo nevyhovující bydlení, potom ve Velké Bíteši a ve Znojmě. Tam zůstal déle, asi rok a půl. Jeho mistrem byl pan Ferdinand Žíla, který měl také papírnictví. Rudolf Šedý v obchodě občas prodával a díky tomu si zlepšil svoji němčinu, protože Znojmo bylo převážně německé město. Po skončení práce ve Znojmě pracoval opět několik týdnů v Brně a na krátkou dobu se vrátil do rodného Jimramova. Pak pokračoval ve svém vandru cestou do Drážďan, kde však žádné místo nezískal. Další práci dostal v Čáslavi, kde pracoval rok v dílně pana Vančury. Zde se snad poprvé stal členem křesťanského sdružení YMCA (Young Men's Christian Association, Křesťanský spolek mladíků). Také snil o tom, že se stane vynálezcem – konkrétně uvažoval o sestrojení motoru, který by byl poháněn vodíkem. Snil i o cestování a začal se učit anglicky. K tomu se později dostal v rozsáhlé míře, zatímco vynalézání zůstalo klukovským snem.

V říjnu roku 1895 nastoupil povinnou vojenskou službu v rakouské armádě. Sloužil nejprve v Jihlavě u 14. pěšího pluku zemské obrany. Po základním výcviku, který trval osm týdnů, jej velitel praporu přidělil do své kanceláře jako vyučeného kniháře. Zanedlouho poté musel Rudolf Šedý strávit měsíc ve vojenské nemocnici, protože mu otekl prst na noze. Poté byl převelen do Brna na plukovní velitelství a byl povýšen na poddůstojníka. Pracoval tedy v kanceláři a jen příležitostně se účastnil vojenského cvičení v poli, takzvaných manévřů. V neděli míval volno a setkával se se svým mladším bratrem Gustavem. Ten v Brně pracoval jako hodinářský pomocník. Účastnili se bohoslužeb reformované církve ve sboru, jemuž se dnes říká „Brno I“. Tam byl tehdy kazatelem Václav Pokorný. Podle vzpomínek bratra Šedého to byl schopný kazatel a vykladač Písma svatého. Konaly se také biblické hodiny a schůzky křesťanského spolku mladíků „Žerotín“. V létě se mládež vydávala na procházky do okolí města a v zimě se setkávala na čajových večírcích na faře. Rudolf Šedý na brněnský sbor vzpomíná s velkou láskou, že jemu i bratru Gustavovi nahrazoval rodinu a domov.

Povinná vojenská služba tehdy trvala dva roky. Rudolf Šedý v armádě zůstal o rok déle. Třetího roku již dostával plat. Po třech letech, na podzim roku 1898, se rozhodl odejít. Dostal sice nabídku zůstat a časem získat dobré místo ve státní službě, ale jeho plány byly jiné. Opustil na čas rodnou Moravu a odjel přes rakouské země do Švýcarska. Cestování do zahraničí bylo na přelomu devatenáctého a dvacátého století snadné – jízdné bylo levné, hranice otevřené. První pracovní místo získal v městečku Küsnachtu nedaleko Curychu u pana Jindřicha Schlumpfa, který vedl křesťanské vydavatelství a knihkupectví. Mimo jiné distribuoval Hesla Jednoty bratrské. To se bratr Šedý poprvé setkal s touto oblíbenou příručkou k četbě Písma svatého, modlitbě a rozvíjení osobní zbožnosti. Provázela jej pak věrně po celý život. V Küsnachtu pracoval asi jen několik týdnů. Poprvé se zde účastnil velkých evangelizačních shromáždění, která se konala v evangelickém kostele. Snad ovlivnila jeho zbožnost a byla jedním ze základů jeho pozdějšího důrazu na evangelizační činnost – získávání lidí pro to, aby křesťanskou víru brali vážně a nechali ji formovat svůj život.

Počátkem roku 1899 dostal místo v Curychu, a odešel tedy z Küsnachtu. Na Jindřicha Schlumpfa vzpomíná jako na vzácného člověka, nejen zaměstnavatele, ale i přítele a bratra ve víře. Dlouhá léta si potom dopisovali – až do začátku první světové války, která kontakt přerušila. Po válce se již nepodařilo kontakt obnovit, protože Jindřich Schlumpf se z Küsnachtu odstěhoval. Jeho novou adresu Rudolf Šedý nezjistil. V Curychu pracoval půl roku, poté na dalšího půl roku odešel do Samedanu vysoko v Alpách na italské hranici. Během té doby navštívil na několik dní Itálii s jedním spolupracovníkem. Tehdejší zaměstnavatel, pan Simon Tanner, k tomu poskytl placenou dovolenou, což v té době bylo neobvyklé. Po půl roce v Samedanu se Rudolf Šedý vrátil do Curychu, kde opět pobyl půl roku. V Curychu a ve Švýcarsku vůbec jej zaujalo to, že obyvatelé jsou převážně evangelíci. I tady se účastnil aktivit křesťanského spolku mladíků. Jednalo se o biblické hodiny a diskuse. Poprvé se setkal s činností Armády spásy, která pořádala v Curychu sjezd. Na velké setkání přijel i zakladatel Armády spásy William Booth, který měl proslov na večerním evangelizačním shromáždění ve stanu. Vedle toho byl Rudolf Šedý v kontaktu také s Jednotou bratrskou. Všechna tato

setkání a kontakty nepochybně přispěly k jeho pozdější ekumenické otevřenosti, kterou se vyznačovala jeho služba v církvi. Během svého pobytu v Curychu uvažoval o tom, že by nastoupil do misionářské školy Sankt Chrischona u Basileje. V té době tam studoval jeho přítel a spolužák z Jimramova František Husák. Avšak rodiče Šedí s tímto záměrem nesouhlasili a ani brněnský farář Václav Pokorný to nedoporučil. Zatím to tedy vypadalo, že Rudolf Šedý bude pokračovat v práci kniháře. Začal uvažovat o tom, že by si zařídil vlastní nakladatelství a tiskárnu, po vzoru Jindřicha Schlumpfa v Küssnachtu. V závěru pobytu v Curychu jej navštívil mladší bratr Gustav a společně podnikli cestu do Paříže.

Ze Švýcarska se vrátil po třech letech, v roce 1901. Na doporučení brněnského faráře Pokorného se rozhodl přijmout místo u Britské biblické společnosti a stal se cestujícím kolportérem Biblí. Od této chvíle směřovaly jeho kroky pozvolna do církevní služby. Kolportéři cestovali ve dvou. Bratr Šedý spolupracoval nejprve se starším a zkušenějším kolportérem Josefem Motlem. Ten pocházel z Lanškrouna a byl členem Jednoty bratrské. Spolupráce se zbožným bratrem ve víře a schopným kazatelem Rudolfa Šedého velmi ovlivnila. Netrvala však moc dlouho, protože bratr Motl předčasně zemřel. Druhým spolupracovníkem byl bratr Fojt pocházející z Ústí u Vsetína, který byl členem sboru baptistů na Vsetíně. V rámci kolportáže Biblí se bratr Šedý setkával i se členy dalších církví a rád vzpomíná na společenství s nimi. Pak ale musel tuto službu opustit, protože představitelé římskokatolické církve si na kolportáž Biblí stěžovali. Proto nebylo Rudolfu Šedému prodlouženo povolení k této činnosti. Ve svých pamětech neuvádí, jak dlouho ji vykonával.

Po skončení kolportáže Biblí se na krátko vrátil domů do Jimramova. Zřejmě zanedlouho poté se totiž objevila možnost, aby absolvoval nějaké teologické vzdělání a stal se kazatelem. S nápadem přišel František Prudký, farář reformované církve v Olomouci, a Ferdinand Císař, moravský superintendent této církve. Rudolf Šedý potom nastoupil do teologického učiliště Johanneum v německém městě Barmen (dnes součást města Wuppertal). Spřátelil se zde s jinými studujícími z Německa a z dalších evropských zemí. Po dobu studia jej podporoval farář Josef Šimša, který pocházel z Moravy a působil v Barmen. Studium trvalo tři roky, zdá se však, že Rudolf Šedý absolvoval jen jeho část. Poté navštívil Nizozemsko, kde jeho hlavním cílem byl hrob Jana Amose Komenského v Naardenu. Někjaký čas, nejspíše několik týdnů, strávil v Londýně jako host společenství, které se zaměřovalo na misii mezi Židy.

To se ovšem psal již rok 1908, kdy začala služba bratra Šedého v reformované církvi. Vrátil se ze svých cest na rodnou Moravu, krátce se zastavil doma v Jimramově a poté již zahájil svou činnost ve Svěbohově. Zde, ve vesnici v kopcích nad městem Zábřehem, byl nejstarší evangelický sbor na severní Moravě. Byl ustaven v roce 1861 po vydání takzvaného protestantského patentu, který uvolňoval dosavadní omezení nekatolických církví. Jeho členové se již dříve setkávali k neoficiálním biblickým hodinám a jeho kořeny sahají až k tajným čtenářům Bible v době před vydáním tolerančního patentu. Když sem Rudolf Šedý přišel, jednalo se o sbor filiální, který byl spravovaný z Olomouce. Olomoucký farář František Prudký měl na starosti širokou diasporu na střední Moravě, a proto potřeboval spolupracovníka. Rudolfa Šedého ke službě pravděpodobně doporučil jimramovský farář Antonín Vondra. Bratr Šedý byl vzhledem ke svému nižšímu vzdělání pověřen službou jako diakon, to znamená duchovní, který slouží pod dohledem faráře. V dnešní struktuře evangelické církve tomu odpovídá funkce jáhna. V roce 1919 byl po složení zkoušky ordinován na vikáře. To byla funkce duchovního, který ještě nesložil závěrečnou farářskou zkoušku. V dnešní době má tento pojem v evangelické církvi jiný význam. Jako vikář se označuje ten, kdo dokončil teologické vzdělání a prochází roční praxí pod vedením zkušeného faráře. V době, o níž vyprávíme, mohl být duchovní vikářem dlouhá léta, dokud nesložil závěrečnou farářskou zkoušku. To byl ostatně případ bratra Šedého.

Svěbohovský sbor měl v roce 1908 asi stovku členů. Většina z nich bydlela přímo ve Svěbohově, někteří pak v blízkých vesnicích Jedlí a Zborov. Později přibýly jednotlivé rodiny v Postřelmově, Václavově a Zábřeze. Sboru sloužila kaple nad vesnicí, dokončená v roce 1860, a fara na návsi. Zde bylo možno scházet se v zimním období a byl zde také byt kazatele. Každou neděli se konaly dvojce bohoslužby a pro bratra Šedého nebylo nijak snadné připravovat kázání. Ve svých pamětech uvádí, že v tom měl značné mezery,

zejména zpočátku. Postupně si samostudiem doplňoval vzdělání. Nejprve z cizojazyčných knih, později, po vzniku Československa a české teologické fakulty, také z prací českých. Vedle služby v samotném Svěbohově jezdil do Olomouce a do Přerova, jak potřeboval olomoucký farář František Prudký. Také vyučoval náboženství děti v evangelických rodinách ve Lhotě nad Moravou, Litovli a Moravské Huzové. K náročnosti této služby připočteme skutečnost, že v té době ještě neměl k dispozici auto! Vedle toho pořádal vzdělávací přednášky s využitím diapozitivů, s nimiž navštěvoval i jiné evangelické sbory v českých zemích. Dokonce se takto dostal do volyňské oblasti, kde žili potomci českých exulantů z doby po Bílé Hoře. K nim se vydal v roce 1911 a tato cesta trvala dva měsíce.

Dalším okruhem činnosti bratra Šedého byla snaha zlepšit hmotné postavení obyvatel Svěbohova. Žilo zde mnoho malých rolníků či bezzemků, kteří byli velmi chudí. Snažil se zajistit práci, na níž by mohli vydělat nějaké peníze. Celkem dobrým „domácím průmyslem“, jak to ve svých pamětech nazývá, bylo třídění husího peří. Tuto práci nabídl pan Čeněk Uherka, majitel závodu na čištění a zpracování peří v tehdejší Německém Brodě (dnes Havlíčkův Brod). Přihlásila se řada rodin. Činnost probíhala několik let, asi do začátku první světové války. Bratr Šedý se sám zapojil vážením a vydáváním peří jednotlivým rodinám. Žoky s peřím byly uskladněny na půdě fary, přes léto i v modlitební místnosti, která se využívala pouze v zimě. Během první světové války „domácí průmysl“ ustal. Rudolf Šedý Svěbohovským alespoň pomáhal při žních a při sklizni brambor.

Během let služby ve Svěbohově odjel Rudolf Šedý několikrát na delší dobu. Již jsme zmínili jeho cestu na Volyňsko za potomky exulantů. To bylo v roce 1911. V roce 1912 na podzim se vydal do severočeských Loun, aby vypomohl nemocnému faráři Satranovi. Snad na tu dobu jej ve Svěbohově zastupoval diakon Procházka. V roce následujícím navštívil Rudolf Šedý potomky exulantů ve Slezsku a na jiných místech někdejšího Polska, jehož území bylo v době před první světovou válkou rozděleno mezi Německo, Rakousko-Uhersko a Rusko. Nejspíše někdy před první světovou válkou strávil čtyři měsíce službou na Ostravsku, kde se bohoslužby konaly ve školních třídách. Po válce se pak na krátkou dobu přesunul do Českých Budějovic. Zdálo se, že by zde mohl vykonat více práce než v malé obci v kopcích na severní Moravě. S léty služby ve Svěbohově si ovšem k tomuto místu vytvořil blízký vztah, a tak se zanedlouho vrátil pokračovat v zahájeném díle. Brzy se mělo ukázat, že to bylo užitečné rozhodnutí.

V prvních letech po první světové válce se ve společnosti objevilo – bratr Šedý to ve svých pamětech nazývá „náboženské hnutí“. To se jeví jako snaha navázat na české tradice husitské a bratrské a připojit se k „církvi otců“. K tomu patřila také vlna odchodů z římskokatolické církve. Někteří lidé, kteří vystoupili, se stali členy Církve československé, která vznikla v roce 1920. Dnes se nazývá Církev československá husitská. Jiní se připojili k Českobratrské církvi evangelické, která vznikla v roce 1918 spojením českojazyčných sborů obou evangelických církví, luterské a reformované. Ještě jiní zůstali zcela mimo církev. Toto přestupové hnutí by bylo zapotřebí zhodnotit na základě podrobného historického výzkumu. Pokud je mi známo, doposud nebyl uskutečněn. Pro naše vyprávění je významné, že starosta obce Hrabová František Chlebníček vyhlásil v červenci 1920, že zájemcům zařídí úřední vystoupení z římskokatolické církve. Rudolf Šedý ve svých pamětech uvádí, že Českobratrská církev evangelická (ve které nyní sloužil) toto hnutí nevyvolala. On sám byl velmi proti tomu, aby byli římsští katolíci „přetahováni“ ze své církve do jiné. Na druhé straně však považoval za nutné se ujmout těch, kdo se chtěli stát členy Českobratrské církve evangelické. První evangelická bohoslužba v Hrabové se konala na sklonku léta 1920 na zahradě sokolovny. Příznačné pro tu dobu je, že se při ní zpívaly národní písně jako Hej, Slované, Bývali Čechové i Kde domov můj. Záhy bylo přijato prvních šedesát lidí do evangelické církve, čímž byly položeny základy sboru v Hrabové. Ten byl oficiálně zřízen v roce 1923.

Působení evangelické církve se v následujících letech rychle rozvíjelo. Rudolf Šedý uvádí v pamětech až dvanáct míst, kde se konaly bohoslužby, biblické hodiny a výuka náboženství ve školách. Byl zde „mateřský“ Svěbohov, kde vikář Šedý sídlil snad do roku 1924, kdy byl pověřen službou v nově vzniklém

sboru v Hrabové. Svébohov byl k Hrabové přičleněn jako filiální sbor (dříve patřil pod Olomouc). V Hrabové byl do roku 1933 vystavěn velký evangelický kostel s farou, bytem kazatele a místností pro setkávání mládeže. Hrabová byla v době první republiky jednoznačně centrem působení evangelické církve na Zábřežsku. Dalším místem byl samotný Zábřeh, kde v roce 1923 vznikl filiální sbor. Řady zábřežských evangelíků rozšířili navrátilci z exilu v polském Zelově. První rodiny přišly na Vánoce 1922 a na počátku roku 1923. Dále to byl Písařov, kde také byl vybudován kostel (dnes je Písařov kazatelskou stanicí sboru v Letohradu). A také Brníčko, Janoslavice, Klopina, Kosov, Leština, Stavenice, Sudkov, Úsov. Práce bylo velmi mnoho a Rudolf Šedý by ji sám těžko zvládl. Velmi mu pomohl český farář Losa, který působil v americkém Pittsburghu. Ten v roce 1925 poskytl dar 40 000 Kčs na zakoupení auta. Peníze nejspíše získal sbírkou mezi křesťany v Americe. Vedle toho na pomoc vikáři Šedému přicházeli bratři z misijní školy, která v té době působila v Olomouci. Nešlo totiž jen o církevní aktivity, ale také o výstavbu budov. Jak jsme již řekli, byly vybudovány kostely v Hrabové a v Písařově. V Sudkově vznikl malý kostelík a v Zábřehu byla zakoupena a upravena Fröhlichova vila, kde evangelický sbor sídlí dodnes.

Mezitím, na počátku dvacátých let, podnikl Rudolf Šedý společně s dalšími lidmi dvě cesty na Ukrajinu, která byla v roce 1922 těžce postižena hladomorem. Cílem bylo navštívit české osady a přivést jejich obyvatelům potravinovou a hmotnou pomoc. Tento podnik byl velice náročný a nebezpečný. Ukrajina, součást sovětského Ruska, byla po létech války a revoluce rozvrácená a hladomor vše ještě zhoršil. Infrastruktura a instituce fungovaly špatně. Cestování rozlehlou zemí bylo zdoluhavé a obtížné. Vlaků jezdilo málo a byl problém se do nich vůbec dostat. Do každého se prodávalo jen tolik jízdenek, kolik bylo míst. Cestující se stávali obětí lupičů – i Rudolf Šedý byl jednou okraden. Přepadení hrozilo i při cestě z nádraží do českých osad, které byly vzdáleny i několik hodin cesty povozem. Vážným nebezpečím byl také tyfus, který tehdy na Ukrajině řádil a kterému oslabení lidé snáze podlehli. Ani ve městech, kudy bylo třeba projet, nebylo bezpečno. V ulicích se občas střílelo, státní orgány v té době ještě neměly situaci zcela pod kontrolou. Přesto – a spolu s bratrem Šedým můžeme říci: Bohu díky – přinesl tento podnik své plody. Především se podařilo získat povolení pro 78 českých dětí, aby z Ukrajiny odjely do Československa. Transport se uskutečnil na jaře 1923. Byli mezi nimi sirotci, jejichž rodiče zemřeli hladem, nemocemi nebo v důsledku válečných událostí. Byly zde také děti, které měly rodiče, ale tito byli tak chudí, že se o ně nemohli dobře postarat, a zvláště jim zajistit vzdělání. Rudolf Šedý odvezl děti do Československa, kde byly rozděleny do jednotlivých rodin. Některé se o několik let později vrátily, jiné zůstaly v Československu a založily zde vlastní rodiny. Čas od času bratra Šedého navštívily, čímž mu, jak vzpomíná, nahrazovaly rodinu, kterou sám nikdy nezaložil. S vděčností vzpomíná také na pomoc mnohých lidí – pracovníků sovětských úřadů i československých zastupitelství, zaměstnanců železnic, obyvatel českých osad a dalších.

Dvě cesty na Ukrajinu byly posledními velkými cestami, které uskutečnil. V dalších letech se věnoval především službě v evangelické církvi, o které jsme již mluvili. Od roku 1936 mu vydatně pomáhal mladý diakon Jan Košťál, který byl pověřen službou ve filiálním sboru v Zábřehu. Složitá situace nastala po záboru československého pohraničí hitlerovským Německem v říjnu 1938. Zábřežsko se ocitlo v zabraném území. Byla přerušena územní vazba na Českobratrskou církev evangelickou. Objevila se nejistota, co se stane s jejími sbory, které nyní ležely v zahraničí. Uvažovalo se snad o tom, že by se staly součástí německé říšské evangelické církve. Rudolf Šedý a staršovstvo hrabovského sboru se raději rozhodli jednat s ústředím Jednoty bratrské v Ochranově (Herrnhutu). Rudolf Šedý měl s touto církví z dřívější doby dobrou zkušenost a přátelské kontakty. Šlo o to, aby hrabovský sbor, jeho sbory filiální a kazatelské stanice byly začleněny do Jednoty bratrské a nemusely připadnout pod německou říšskou církev. Ústředí Jednoty bratrské se k žádosti Hrabovských postavilo vstřícně. Plán se však nakonec neuskutečnil, protože po vzniku Protektorátu Čechy a Morava mohly sbory Českobratrské církve evangelické na říšském území zůstat pod pražským ústředím.

Zajímavou kapitolou je to, že snad v roce 1941 byl k Hrabové přičleněn jako filiální sbor Štramberský. Byl totiž jedním z českých evangelických sborů, které po záboru pohraničí skončily na říšském území. Hrabová,

ač vzdálená vzdušnou čarou téměř devadesát kilometrů, byla na říšském území nejbližším sborem. Rudolf Šedý nebo Jan Košťál, diakon v Zábřeze, jednou za dva týdny do Štramberka jezdili. Zdá se, že cestovali vlakem. Auto pravděpodobně nebylo možno využívat, protože palivo bylo za války těžko dostupné. Vikář Šedý byl také již sedmdesátiletý pán a možná se již neodvažoval jet tak dalekou cestu sám. Ani vlakem nebyla cesta snadná. Přes protektorát se jezdit nesmělo, a proto bratr Šedý i bratr Košťál jezdili přes Hanušovice, Frývaldov (dnešní Jeseník), Glucholazy, Krnov a Opavu. Cesta mohla trvat celý den, zvláště když některý vlak ujel. Bratr Šedý vzpomíná, že se někdy na cestu vydal v šest hodin ráno z nádraží v Lukavici, které je Hrabové nejbliž, a do Štramberka dojel v jedenáct hodin večer. Kontakty Hrabové se Štramberkem byly poměrně bohaté a vzešlo z nich i několik manželství. Hrabovští dále udržovali kontakt i s dalšími českými evangelickými sbory na říšském území – s Horní Čermnou, Miroslaví a Vídní. Důležitý byl také kontakt s Církví československou, jejíž postavení na říšském území bylo ještě složitější. Její členové se účastnili evangelických bohoslužeb a Rudolf Šedý učil náboženství děti z této církve.

Ke konci války se vikář Šedý a další evangelíci ze Zábřežska snažili o vstřícný postoj vůči Němcům, kteří prchali ze severovýchodu před postupující frontou. Mnoho německých evangelických rodin bylo dočasně ubytováno ve Svébohově. Dokonce zde spolu s těmito uprchlíky slavili česko-německou bohoslužbu. Bratru Šedému bylo líto těchto Němců, bratří a sester ve víře. V dané situaci pro ně však nemohl téměř nic udělat. Považoval ostatně za velkou chybu vyhnání Němců z Československa, které značně změnilo tvář severní Moravy.

Po skončení války sloužil v Hrabové a okolí ještě další tři roky. V dubnu 1948, ve svých 75 letech, odešel do výslužby. Odstěhoval se ze severní Moravy zpět do rodného Jimramova, kde bydlel ve společné domácnosti s rodnými bratry Františkem a Gustavem a manželkou bratra Františka, které se říkalo Milinka. Vzpomíná na to jako na krásný čas, který trval tři roky, než zemřel bratr František v roce 1951. O dva roky později zemřel také Gustav, který byl v průběhu života Rudolfovi zřejmě nejbližším člověkem vůbec. Snad i odchod obou bratrů přispěl k tomu, že Rudolf očekával vlastní konec. V lednu 1955 pod tímto vlivem sepsal krátké kázání k vlastnímu pohřbu. Poté však žil ještě dalších patnáct let. V Českobratrské církvi evangelické byl ve veliké úctě. To ukazuje i následující příhoda z farářského kurzu z počátku šedesátých let. Někdo se tehdejšího synodního seniora Viktora Hájka zeptal na závěrečné farářské zkoušky a jak je to s panem vikářem Šedým. Viktor Hájek odpověděl: „Prosím vás, z čeho já bych ho mohl zkoušet? To jediné, nač bych se ho dokázal zeptat, by bylo: Pane vikáři, jak se máte?“ Nakonec byla bratru Šedému farářská funkce udělena, mohli bychom říci, čestně. Došlo k tomu v roce 1969, na samém sklonku jeho života.

Rudolf Šedý se dožil 97 let a výstižně o něm můžeme říci, co je psáno v Písmu svatém o Jobovi: zemřel stár a sytý dnů. Byl pohřben v rodném Jimramově 2. července 1970. Z jeho paměti promlouvá pokorná zbožnost i velká úcta k lidem. Píše-li o nějakém člověku, tak vždy jen v dobrém, o nikom nezmiňuje nic špatného. Kriticky pohlíží pouze na vlastní život. V průběhu vyprávění i v závěru paměti uvádí i některé své chyby a provinění. Nejvíce, zdá se, litoval toho, že nezaložil vlastní rodinu. V jeho životě na to nezbylo místo, byl však bohatý jinými rozličnými činnostmi. Ze všeho nejvíce mu záleželo na tom, aby lidé, kterým sloužil, mohli věřit v Ježíše Krista. Povzbuzoval a napomínal, aby víru brali vážně. Lidi kolem sebe měl také upřímně rád a nedělal mezi nimi rozdíly, ať už by to bylo na základě víry nebo národnosti. Věrně sloužil Bohu i lidem. Ukončeme tuto vzpomínku na pana vikáře Šedého, vzácného člověka, krátkým citátem jedné jeho myšlenky: „Hned po Božích věcech je nejcennější láska a přátelství věrných duší.“